

JUSTITSMINISTERIET

Strammere greb om våben

- *10 initiativer, der skal sikre tryggere rammer for besiddelse af våben*

Forord

Danmark er et trygt samfund. Et af de tryggeste i Europa.

Den tryghed skal vi bevare. Desværre har vi over de seneste år set sprækker i trygheden. Den tragiske hændelse i Field's i juli 2022, hvor en ung mand dræbte tre mennesker og sårede syv, er en påmindelse om, at vi som samfund skal sikre, at reglerne er, som de bør være.

På baggrund af et gennemsyn af våbenlovgivningen præsenterer regeringen disse initiativer under overskriften: "Strammere greb om våben". Vi går overordnet tre veje for at sikre bedre våbenkontrol.

For det første sikrer vi strammere kontrol med våbentilladelser. Det er vigtigt, at f.eks. hærdede kriminelle automatisk afskæres fra at få adgang til våben. De, der ikke vil fællesskabet, skal mærke, at det har en konsekvens. Vi skal samtidig sikre, at politiet er i besiddelse af alle relevante oplysninger om personer, der besidder eller ansøger om våbentilladelse. For det andet øger vi sikkerheden omkring opbevaring af våben og ammunition. Vi skærper straffen for dem, der opbevarer våben på uforsvarlig vis eller besidder ammunition ulovligt. Og vi iværksætter en informationskampagne henvendt til de mange lovlydige jægere og skytter, der opbevarer våben i hjemmet. For det tredje yder vi bedre hjælp til skytteforeningerne i sikkerhedsspørgsmål. Vi udarbejder en vejledning om, hvordan skytteforeningerne skal handle, hvis deres medlemmer udviser bekymrende adfærd, og vi sikrer, at der er klarhed om de sikkerhedsmæssige krav for skytteforeningerne, hvilket kan understøtte de frivilliges daglige arbejde med sikkerhed i og omkring foreningerne.

Endelig vil regeringen med sit kommende udspil til en ny bandepakke sætte ind over for det store antal knivstikkerier, vi desværre har været vidner til i den seneste tid.

Det er vigtigt, at vi holder balancen mellem kontrol, tillid og frihed. Jagtforeninger og skytteforeninger er en del af vores danske kultur og er med til at skabe stærke fællesskaber. Derfor må reglerne ikke være til for stor gene for jægerne og skytteklubberne. Samtidig skylder vi danskerne at sikre tryggere rammer for våbenbesiddelse. Det har desværre vist sig at være nødvendigt.

København, 26. juni 2023

Justitsminister Peter Hummelgaard

Initiativer

De i alt ti initiativer tager udgangspunkt i tre fokusområder.

Strammere kontrol med våbentilladelser

1. Obligatorisk afslag på ansøgning om våbentilladelse ved visse lovovertrædelser mv.
2. Bedre kontrol med våbentilladelser til borgere med psykiske lidelser
3. Radikaliserede personer skal ikke have adgang til våben
4. Etablering af særlig indberetningsordning for kommunale myndigheder mv.
5. Pligt til hurtig afhændelse af våben og ammunition

Øget sikkerhed omkring opbevaring af våben og ammunition

6. Skærpelse af straffen for uforsvarlig opbevaring af våben
7. Skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af ammunition
8. Informationskampagne om sikker opbevaring af våben

Bedre hjælp til skytteforeningerne

9. Vejledning til skytteforeninger om faresignaler
10. Øget sikkerhed i skytteforeningerne

Strammere kontrol med våbentilladelser

Når en borger ansøger om tilladelse til at besidde våben, foretager politiet et grundigt persontjek af borgeren (en såkaldt *vandelsvurdering*). Det er vigtigt for trygheden og sikkerheden i samfundet, at politiet ved, hvem der besidder våben, og hvad deres baggrund er. Våben må ikke falde i de forkerte hænder.

Politiet skal have de bedst mulige betingelser for at sikre, at våbentilladelser bliver meddelt på et oplyst grundlag. Politiets kontrol med de borgere, der har våbentilladelser, er allerede grundig. Et gennemsyn af regler og praksis på området har dog vist, at der fortsat er steder, hvor vi kan give politiet endnu bedre forudsætninger for at træffe afgørelse om våbentilladelser.

1. Obligatorisk afslag på ansøgning om våbentilladelse ved visse lovovertrædelser mv.

I dag er politiet forpligtet til at foretage en konkret vurdering af alle borgere, der ansøger om våbentilladelse. Det betyder f.eks., at politiet skal foretage partshøring og evt. yderligere sagsoplysning, når politiet behandler en ansøgning om våbentilladelse.

Det gælder også i tilfælde, hvor det ellers forekommer åbenlyst, at ansøgeren ikke bør have adgang til våben. Det kan f.eks. være personer, der er dømt for terror, eller andre kriminelle, der har begået drab, røveri, bandekriminalitet eller andre alvorlige forbrydelser. Det kan f.eks. også være personer, der er meddelt et tilhold mod f.eks. en tidligere partner.

Regeringen foreslår derfor at indføre en ordning, der indebærer, at personer, der har begået grove lovovertrædelser eller er meddelt tilhold, opholdsforbud eller bortvisning efter tilholdsloven, ikke skal kunne meddeles våbentilladelse i et bestemt tidsrum fra domsafsigelsen eller fra en beslutning om tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Det foreslås desuden, at gældende våbentilladelser automatisk vil skulle bortfalde for personer, der dømmes for grove lovovertrædelser, eller meddeles tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Politiet vil i disse situationer ikke længere skulle foretage en konkret vurdering af, om en ansøgning om en våbentilladelse skal imødekommes, eller om en eksisterende våbentilladelse skal tilbagekaldes.

Det sikrer en konsekvent kurs over for kriminelles adgang til våben og kan samtidig bidrage til smidigere sagsgange hos politiet.

2. Bedre kontrol med våbentilladelser til borgere med psykiske lidelser

Alle, der ønsker det, skal som udgangspunkt have mulighed gå på jagt eller tage del i fællesskabet i en skytteklub.

Når det kommer til våbentilladelser, er der dog et sikkerhedsaspekt, som vi ikke kan se bort fra. Der kan således være situationer, hvor den psykiske tilstand hos en person bevirker, at personen ikke er i stand til at besidde et våben på betryggende vis og dermed vil kunne udgøre en fare for andre. I sådanne tilfælde skal der være en alarmklokke, der ringer, så politiet har mulighed for at afslå en ansøgning om våbentilladelse eller tilbagekalde en eksisterende våbentilladelse.

Justitsministeriet vil derfor i samarbejde med Indenrigs- og Sundhedsministeriet undersøge, hvordan sundhedsmyndighederne kan bidrage til, at politiet mere systematisk modtager relevante oplysninger om psykiske forhold hos personer, der ansøger om eller allerede er i besiddelse af en våbentilladelse. Undersøgelsen vil inddrage erfaringer fra eksisterende ordninger på kørekortsområdet, hvor sundhedsmyndighederne bistår Færdselsstyrelsen med at håndhæve helbredskrav til kørekort.

Der vil som led i undersøgelsen blive udarbejdet retningslinjer om psykiske helbredskrav for besiddelse af våbentilladelse, der skal understøtte politiets behandling af våbentilladelser. Det skal sikre, at personer, der lider af alvorlige psykiske lidelser, ikke kan få våbentilladelse.

3. Radikaliserede personer skal ikke have adgang til våben

Brug af skydevåben er blandt de mest sandsynlige fremgangsmåder ved et terrorangreb i Danmark. En gennemgang af danske terrorsager viser, at størstedelen af gerningspersonerne har haft en intention om at anvende skydevåben som fremgangsmåde.

Justitsministeriet vil derfor undersøge mulighederne for, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) og politiet mere smidigt og systematisk kan dele data om personer, der søger om eller allerede er i besiddelse af en våbentilladelse.

Det skal understøtte PET's mulighed for – på baggrund af PET's oplysninger om bl.a. radikaliseringsbekymringer – at underrette politiet, hvis oplysningerne taler imod, at den pågældende person skal have adgang til våben.

4. Etablering af særlig indberetningsordning for kommunale myndigheder mv.

Offentlige myndigheder, der har nær kontakt med borgerne, har gode forudsætninger for at opspore bekymrende adfærd hos borgere, som har våbentilladelser.

Regeringen foreslår derfor at indføre en ordning, hvor berørte offentlige myndigheder får en særlig adgang til at indgive bekymringsindberetninger til politiet om borgere med våbentilladelser.

Berørte offentlige myndigheder skal forstås som myndigheder, der har regelmæssig kontakt til den pågældende person med våbentilladelse. Det vil omfatte f.eks. kommunale myndigheder, hvis personen bor på et bosted i kommunen, eller hvis kommunen leverer ydelser til personen i form af hjemmehjælp.

Indberetningsordningen vil indebære, at politiet på baggrund af en bekymringsindberetning skal foretage en fornyet vandelsvurdering af personen og eventuelt træffe afgørelse om at tilbagekalde personens våbentilladelse.

Den berørte myndighed skal tillige have adgang til at klage til Rigspolitiet over afgørelsen, hvis politiet i første instans træffer afgørelse om ikke at tilbagekalde våbentilladelsen for den person, som bekymringsindberetningen angår.

5. Pligt til hurtig afhændelse af våben og ammunition

Hvis en våbentilladelse tilbagekaldes af politiet, har personen i dag som udgangspunkt ret til at besidde det pågældende våben og dertilhørende ammunition i indtil fire uger efter tilbagekaldelsen.

En våbentilladelse kan bl.a. tilbagekaldes, når personen ikke længere opfylder vandelskravet. Rigspolitiet har oplyst, at Politiets Administrative Center i 2022 havde 208 sager, hvor der skete tilbagekaldelse. Hovedparten af disse tilbagekaldelser skete på baggrund af, at tilladelsesindehaveren ikke længere opfyldte vandelskravet, mens ca. 20 sager skyldtes andre årsager.

Det er vigtigt, at der sker hurtig effektivering af tilbagekaldelsessager, hvor politiet har vurderet, at det er betænkeligt, at en person med våbentilladelse fortsat har adgang til våben og ammunition.

Derfor vil regeringen ændre reglerne, således at en person, hvis våbentilladelse er blevet tilbagekaldt, som udgangspunkt skal afhænde våben og ammunition senest ti hverdage efter tilbagekaldelsen, medmindre politiet undtagelsesvist beslutter at forlænge fristen. Politiet vil fortsat have mulighed for at fratage våben hurtigere i tilfælde, hvor det er nødvendigt til beskyttelse af enkeltpersoners sikkerhed eller den offentlige sikkerhed.

Desuden vil det blive fastlagt, at anklagemyndigheden fremover som udgangspunkt skal nedlægge påstand om en bøde på 10.000 kr. for manglende efterlevelse af tilbagekaldelse af våbentilladelse og ammunition.

Øget sikkerhed omkring opbevaring af våben og ammunition

Våben og ammunition skal opbevares forsvarligt og i overensstemmelse med reglerne på området. Vi har desværre set eksempler på, at uforsvarlig opbevaring kan medføre, at våben ender i de forkerte hænder. Det kan have tragiske følger.

Rigspolitiet gennemførte i 2017 som led i Bandepakke III en undersøgelse af sikkerheden omkring privates opbevaring af våben ved at gennemgå en lang række sager om efterlysning af våben, som var bortkommet i forbindelse med indbrud i privat beboelse. Undersøgelsen viste, at der i 67 pct. af sagerne, hvor der var tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om våbnene havde været opbevaret korrekt, ikke var sket korrekt våbenopbevaring.

Vi bør derfor sætte ind for at øge sikkerheden omkring privates opbevaring af våben og ammunition.

6. Skærpelse af straffen for uforsvarlig opbevaring af våben

Der skal sættes konsekvent ind, hvis man ikke lever op til sit ansvar og opbevarer sit våben korrekt. Derfor foreslår regeringen at hæve udgangspunktet for bødestrafen for uforsvarlig opbevaring af våben til 10.000 kr.

Foreligger der skærpene omstændigheder i sagen, f.eks. i form af at våbnet er ladet, eller findes der flere uforsvarligt opbevarede våben sammen, skal der – som i dag – som udgangspunkt nedlægges påstand om en skærpet bøde.

Ved gentagelsestilfælde af overtrædelser begået under skærpene omstændigheder skærpes straffen, således at der i disse tilfælde vil skulle nedlægges påstand om en betinget frihedsstraf på 7 dage.

Hertil kommer, at politiet allerede i dag kan tilbagekalde våbentilladelsen, hvis et våben opbevares uforsvarligt.

7. Skærpe af straffen for ulovlig besiddelse af ammunition

I dag kræver det en tilladelse fra politiet, hvis man ønsker at have ammunition til et skydevåben. Det er vigtigt, at vi sikrer, at alene personer, der har en våbentilladelse, har adgang til ammunition, så ammunitionen ikke falder i de forkerte hænder.

Derfor foreslår regeringen at skærpe straffen for ulovlig besiddelse af ammunition. I dag straffes ulovlig besiddelse af ammunition som udgangspunkt med en bøde på 700 kr., uanset om personen har våbentilladelse til det våben, hvortil ammunitionen kan anvendes.

Regeringen mener, at denne straf skal skærpes, og at strafniveaulet samtidig skal gradueres, så det fremover vil skulle anses som en skærpende omstændighed, hvis personen, der ulovligt besidder ammunitionen, ikke har våbentilladelse til et våben, hvortil ammunitionen kan anvendes.

Regeringen foreslår derfor, at ulovlig besiddelse af ammunition som udgangspunkt skal straffes med en bøde på 1.400 kr., hvis den pågældende har tilladelse til at besidde et våben, hvortil ammunition kan anvendes. Har den pågældende ikke våbentilladelse til et våben, som er relevant for ammunitionen, skal straffen som udgangspunkt være en bøde på 3.000 kr.

Regeringen foreslår desuden, at det skal anses for at være en skærpende omstændighed, hvis den pågældende tidligere er straffet for overtrædelse af visse bestemmelser i våbenlovgivningen eller for personfarlig kriminalitet, således at straffen i disse tilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til en betinget fængselsstraf på 7 dages fængsel i førstegangstilfælde.

8. Informationskampagne om sikker opbevaring af våben

Oplysning er et vigtigt element i forebyggelsen af uforsvarlig våbenopbevaring. Kendskab til reglerne på våbenområdet er en forudsætning for sikkerhed omkring opbevaring af våben og ammunition.

Det Kriminalpræventive Råd vil derfor – i samarbejde med politiet og relevante interessenter på området – lancere en informationskampagne om gældende regler og god praksis for sikker våbenopbevaring.

Kampagnen vil have til formål at oplyse bl.a. jægere og sportsskytter om, hvordan våben opbevares og transporteres sikkert og lovligt, og hvilke konsekvenser det har at bryde reglerne.

Bedre hjælp til skytteforeningerne

9. Vejledning til skytteforeninger om faresignaler

Foreningerne i skyttemiljøet har en særlig indsigt i deres medlemmers adfærd. Derfor har skytteforeningerne gode muligheder for at opfange eventuelle faresignaler hos medlemmerne på et tidligt stadie.

Skytteforeningerne har i henhold til våbenbekendtgørelsen pligt til at underrette politiet, hvis foreningen bliver opmærksom på, at forholdene for en person, der er godkendt af politiet til at få overladt våben eller til at have adgang til våbnes opbevaringssteder, udvikler sig på en sådan måde, at det er betænkeligt, at den pågældende er godkendt til dette.

For at understøtte skytteforeningernes underretningspligt vil der blive udarbejdet vejledningsmateriale til skytteforeningerne om, hvordan foreningerne skal forholde sig, hvis foreningens medlemmer efter foreningens opfattelse udviser en adfærd, hvor det kan være bekymrende, at de har adgang til våben. Dette vil også kunne medvirke til at styrke den løbende kontrol med borgere med våbentilladelser.

Materialet vil blive udarbejdet af politiet, PET og sundhedsmyndighederne og vil bl.a. indeholde vejledning om, hvordan skytteforeningerne skal kontakte politiet i de konkrete tilfælde, og hvilke oplysninger politiet har brug for til den videre behandling af sagen.

Materialet vil også indeholde beskrivelser af faresignaler og hvilken type opførsel, som en skytteforening skal holde særligt øje med.

10. Øget sikkerhed i skytteforeningerne

Det er vigtigt, at sikkerheden i og omkring skytteforeningerne er på plads, og skytteforeningerne spiller en afgørende rolle på dette område.

Justitsministeriet vil derfor i samarbejde med Rigspolitiet igangsætte et arbejde med at opdatere den eksisterende vejledning om civile skydebaners anlæggelse og indretning, så det bl.a. sikres, at der er klarhed om de sikkerhedsmæssige krav for skytteforeninger. Initiativet vil bl.a. have til formål at understøtte skytteforeningerne i deres arbejde med sikkerheden. Arbejdet vil ske i samarbejde med skytteforeningernes brancheorganisationer.

Dato

26. juni 2023

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

E-mail

jm@jm.dk

Foto

Colourbox